

reportage

Straatklinkers stimuleren

Succesvol

De mist beperkt het uitzicht, maar de geluiden vertellen het verhaal. Straatklinkers vallen met een schurend geluid uit een kruitwagen. Een deel valt met een doffe plof in het zand, de rest belandt kletterend op een al bestraat oppervlak. Een schaap op een naastgelegen weide blaas. Misschien uit het dier hiermee zijn instemming met of onvrede over de alles overstemmende decibellen van Sky Radio.

Barbaarse omstandigheden

Dit hoorspel speelt zich af bij natuurboerderij De Lindehoeve in Dalftsen. Vijf leerlingen uit het tweede leerjaar van de 4-jarige BOL-opleiding Groenvoorziening Woonomgeving van AOC

FOTO: GERRIT STRIJNIS

Leerlingen van AOC De Groene Welle bestraten zelfstandig een parkeerplaats voor een natuurboerderij. Ze dragen de verantwoordelijkheid voor het gehele proces. Deze aanpak werkt. Ze kennen hun verantwoordelijkheden en werken harder.

◀ *Leerlingen werken harder dan normaal*

project Groene Welle

De Groene Welle in Zwolle bestraten, geassisteerd door drie vrijwilligers van de natuurboerderij, een parkeerplaats van negentig vierkante meter. Hun werkzaamheden omvatten de verwijdering van de met puin bedekte bodem, het inbrengen van zand, de egalisatie van het grondoppervlak en het plaatsen van beton. Vervolgens vindt de bestrating plaats. De combinatie van mist en een temperatuur van even boven het vriespunt nodigt uit voor een vlucht naar een knetterend haardvuur, maar de leerlingen laten zich door de barbaarse omstandigheden niet uit het veld slaan. Hun outfit bestaat deze morgen slechts uit truien en jeans voor de warmte en kniebeschermers en werkhandschoenen voor de veiligheid. “Wanneer je hard werkt, merk je niks van de kou”, vindt Sjoerd Vrakking. Terwijl hij met

een collega beton plaatst, vertelt hij dat ze vandaag het straatwerk voltooiën. Dit onderdeel vormt één van de thema's van de deelkwalificatie Aanleg Groenvoorzieningen A en B. Andere in projecten ondergebrachte thema's zijn grondbewerking en de aanleg en het onderhoud van beplantingen, gras- en sportvelden en groenvoorzieningen. Het gemiddelde van deze door opdrachtgevers en docenten beoordeelde praktijktoetsen bepaalt het eindresultaat. De werkvoorbereiding, het management, en het onderhouden van contacten met opdrachtgevers bepalen dit resultaat eveneens. Laatstgenoemde aspecten voeren de leerlingen om beurten uit. Hun dagelijkse ervaringen noteren ze in een logboek. Met de voor- en nacalculatie, de correspondentie, de planning, adressenlijsten van klanten en leve-

ranciers aangevuld met fotomateriaal bepalen deze de inhoud van hun portfolio. De Groene Welle integreerde deelkwalificaties als Nederlands, Maatschappijleer en ICT-vaardigheden ook in deze projecten.

Lastige start

Tijd voor een pauze, alleen de radio werkt door. De stratenmakers groeperen zich om een thermoskan met koffie. Uit plastic zakjes verschijnen boterhammen en stroopwafels. De leerlingen bespreken de voortgang. In tegenstelling tot de voorbereiding en de eerste werkdag blijven onverwachte tegenslagen vandaag uit. Sjoerd vertelt dat planningsfouten, onvoorziene problemen en de weersomstandigheden de start lastig maak- →

Onderweg naar CKS

Begeleidend docent Henri Wesselink van AOC De Groene Welle noemt de projectmatige aanpak van zijn afdeling succesvol. Hij constateert dat het leerlingen soms moeite kost het logistieke proces te organiseren. Daarnaast moesten ze wennen aan zelfstandig werken. Bij de beoordeling voert hij individuele beoordelingsgesprekken over het portfolio: "Bij groepswerk bestaat anders het risico dat leerlingen volledig met anderen meeliften. Deze vallen bij een eindgesprek door de mand." De beoordeling van het organisatieproces en de leidinggevende capaciteiten vindt hij lastig. Als criteria van managementvaardigheden noemt hij de planning, de controle, instructie, gezag, motivatie, meewerken en communicatieve vaardigheden. Er bestaan meer knelpunten. Onbekend maakt vooralsnog onbeminde. Wesselink vindt het moeilijk objecten te vinden. Sommige potentiële klanten haken bij voorbaat af omdat leerlingen de projecten zonder begeleidende docent uitvoeren. Hij verwacht dat het succes van de lopende projecten potentiële opdrachtgevers overtuigt: "Ons netwerk is nu nog te klein." Het enthousiasme van de leerlingen staat tegenover de uitdagingen. Het valt hem op dat ze vergeleken met andere leerprocessen harder werken. Leerlingen opereren daarnaast zelfstandiger dan verwacht: "Ze nemen meer verantwoordelijkheid dan ingeschat." Hij noemt deze aanpak ook geschikt voor leerlingen uit de driejarige opleiding. Wel denkt hij dat deze in een lagere versnelling, met meer begeleiding en een later tijdstip in hun opleiding hiermee aan de slag gaan." Zijn werkwijze ziet hij als een goede voorbereiding op de CKS en toetsing met Proeven van Bekwaamheid. Nu vormen meerdere praktijktoetsen het eindresultaat, straks de PVB als één geheel. Ook nu al bepalen externe deskundigen een deel van het cijfer. De overstap naar digitaal achtergrondmateriaal en een digitaal portfolio ziet hij eveneens als een kleine stap.

FOTO: GERRIT STRIJBIS

▲ **Leerling Sjoerd Vrakking:** "Ik kwam in tijdnood, omdat ik de organisatie te ver voor me uitschoof"

ten. Als leidinggevende startte hij te laat met de voorbereidingen. Dat betekende dat hij zich op de vrijdagmiddag voorafgaand aan de uitvoering nog voor allerlei organisatorische karweitjes zag gesteld. Die bestonden uit het vervoer van materiaal en medewerkers naar de werkplek: "Achteraf beseft ik dat je veel problemen voorkomt wanneer je zaken eerder en sneller regelt. Maar ja, nu weet ik meteen wat werkdruk inhoudt." Maandagmorgen volgden andere tegenslagen. Een keihard grondoppervlak veroorzaakt door een onverwacht strenge nachtvorst maakte het lastig. Onzorgvuldig verwijderde puinresten vormden een extra handicap. Een extra aangevoerde container met zand gecombineerd met een temperatuurstijging verhielpen de problemen. Uit voorzorg rolden de leerlingen maandagmiddag een stuk zeil uit op het onbestrate gedeelte.

Dat ze het gehele traject zelfstandig organiseren, uitvoeren en verantwoorden vormt het verschil tussen praktijklessen, stagewerkzaamheden en zelfstandig uitgevoerde projecten. Docent of werkgever nemen initiatieven en lossen problemen op, nu rust

de verantwoordelijkheid bij de leerlingen. Zij leggen de verantwoording af aan de opdrachtgever. Sjoerd: "Dat betekent dat we ons uiterste best doen." Ook de managementactiviteiten bepalen het verschil. Bij dit project komen alleen de organisatorische aspecten aan bod. De jongens werken gelijk op en overleggen over de aanpak. Bij andere projecten neemt een andere leerling de leiding op zich. Sjoerd: "Dit verloopt soepel." Wanneer zij leerlingen uit andere leerjaren bij hun projecten betrekken, komen er vaak andere vaardigheden om de hoek kijken. Het kost moeite om bij grote groepen het overzicht te bewaren. Ze ervoeren dit bij het onderhoud van een beeldentuin. Sommige medewerkers spanden zich marginaal in. Sjoerd: "Wanneer je iemand instrueerde, gaf een ander er ongezien de brui aan. Een groter aantal en anders gemotiveerde medewerkers vereisen eveneens een andere planning." Na een aantal nieuwsflitsen, reclameboodschappen, filemeldingen en veel muziek slinkt de strook onbestraat zand zienderogen. De opdrachtgevers tonen zich enthousiast. De beheerder van de natuurboerderij, Henk Gerrit-

sen, looft het enthousiasme van de leerlingen. Hun vakmanschap evenaart dat van professionele bedrijven. Vrijwilliger Eef van Dijk beaamt dit. Voor zijn pensionering werkte hij als directeur van een boekbinderij. Voor de start van dit project maakte hij zich zorgen over de uitvoering. Nu de leerlingen een met puinresten bedekt oppervlak herschiepen in een geplaveide parkeeroase toont ook hij zich enthousiast. ∞

Gerrit Strijbis